

**CYCLADIC
IDENTITY**

**MUSEUM
OF CYCLADIC
ART**

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Cycladic Identity

**Νέα πρωτοβουλία του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης για την προστασία
της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των Κυκλάδων**

9 προγράμματα υλοποιούνται ήδη σε 8 νησιά,

Αμοργό, Άνδρο, Δονούσα, Ίο, Κέα, Μύκονο, Πάρο & Σίκινο

Το **Cycladic Identity** είναι η νέα πρωτοβουλία του **Μουσείου Κυκλαδική Τέχνης**, που έχει στόχο την προστασία της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των Κυκλάδων και τη **διατήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη** της μοναδικής τους **ταυτότητας**. Με άξονες προτεραιότητας τον **Πολιτισμό**, τη **Βιοποικιλότητα** και την **Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά**, η πρωτοβουλία λειτουργεί ως πλατφόρμα προσέλευσης και κατανομής πόρων σε προγράμματα τα οποία υλοποιούνται από φορείς που δραστηριοποιούνται στα νησιά.

Η πρωτοβουλία αποτελεί φυσική εξέλιξη του πολυετούς έργου του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης, το οποίο θέλει να προσφέρει στον τόπο στον οποίο οφείλει την ύπαρξή του, επεκτείνοντας τη δραστηριότητά του έξω από τα όρια του φυσικού του χώρου, στα νησιά των Κυκλάδων. Αναγνωρίζοντας τον **Πολιτισμό**, τη **Βιοποικιλότητα** και την **Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά**, ως δομικά στοιχεία της **κυκλαδικής ταυτότητας**, η πρωτοβουλία επιδιώκει να δημιουργήσει ένα ζωντανό διάλογο με τις τοπικές κοινωνίες των νησιών ώστε να χαρτογραφούνται οι ανάγκες τους και να υποστηρίζονται προγράμματα φορέων που αποσκοπούν στη διαφύλαξη της ταυτότητας αυτής.

Η αξιολόγηση των προτάσεων προς χρηματοδότηση γίνεται από την **Επιστημονική Επιτροπή** του Cycladic Identity που συγκροτείται από τέσσερα μέλη με βαθιά γνώση και κατανόηση των μοναδικών χαρακτηριστικών και αναγκών των Κυκλάδων, λόγω της μακρόχρονης επαγγελματικής τους δράσης στο πεδίο: τους **Δρ Δημήτρη Αθανασούλη, Διευθυντή Εφορείας Αρχαιοτήτων Κυκλάδων, Dr Michael Boyd, Senior Research Affiliate, Science and Technology in Archaeology and Culture Research Center, The Cyprus Institute, Δημήτρη Καραβέλλα, Γενικό Διευθυντή WWF Ελλάς και Δρ Αγγελική Κοσμοπούλου, Αρχαιολόγο, Εκτελεστική Διευθύντρια Κοινωφελούς Ιδρύματος Αθανάσιος Κ. Λασκαρίδης**. Στην τελική επιλογή των προτάσεων συμμετέχει η

Συμβουλευτική Επιτροπή της πρωτοβουλίας, η οποία παρέχει, από τη σύλληψή της ως ιδέα, σημαντική χρηματοδότηση και συμβάλλει στη χάραξη στρατηγικής.

Όπως αναφέρει η Πρόεδρος και Διευθύνουσα Σύμβουλος του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης **Σάντρα Μαρινοπούλου**:

« Το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης δεν θα υπήρχε χωρίς τα νησιά των Κυκλάδων και τον Κυκλαδικό Πολιτισμό. Το Μουσείο μας πρέπει και μπορεί να προσφέρει στις Κυκλάδες, με τρόπο βιώσιμο και ουσιαστικό. Έτσι δημιουργήσαμε την πρωτοβουλία Cycladic Identity. Νιώθουμε την υποχρέωση να είμαστε μέρος των Κυκλάδων, να τις προστατεύσουμε, ώστε να διατηρηθεί η κυκλαδική τους ταυτότητα. Στόχος μας είναι να είμαστε κοντά στις τοπικές κοινωνίες και να ανακαλύπτουμε τις ανάγκες τους. Να είμαστε υποστηρικτές και συνεργάτες. Σε μια εποχή που οι τοπικές κοινωνίες στέκονται ευάλωτες και ιδιαίτερα εκτεθειμένες σε φαινόμενα της σύγχρονης καθημερινότητας όπως ο αυξημένος τουρισμός, η εγκατάλειψη των παραδοσιακών πρακτικών, η κλιματική αλλαγή, το Cycladic Identity επιδιώκει να παρέχει τα μέσα αλλά και το κίνητρο στα νησιά να συμμετέχουν ενεργά στη διατήρηση της κληρονομιάς τους, στοιχεία της οποίας έφεραν τις τοπικές κοινωνίες από το χθες στο σήμερα και διαθέτουν τη δύναμη να τις οδηγήσουν βιώσιμα και στο μέλλον. »

Στο ξεκίνημα της δράσης του, το Cycladic Identity απηύθυνε ανοιχτή πρόσκληση γνωριμίας στους εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης των νησιών, παρουσιάζοντας το όραμα και τον μηχανισμό λειτουργίας. Παράλληλα, στις αρχές του χρόνου, συνομίλησε με φορείς στους οποίους και απηύθυνε πρόσκληση για υποβολή προτάσεων χρηματοδότησης προγραμμάτων. Ειδικότερα, προσκάλεσε 34 φορείς που δραστηριοποιούνται στις Κυκλάδες και δέχτηκε 24 αιτήσεις προγραμμάτων που κάλυπταν γεωγραφικά 14 νησιά των Κυκλάδων. Οι αιτήσεις αυτές αξιολογήθηκαν βάσει προκαθορισμένης λίστας κριτηρίων από τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής και στις 31 Μαρτίου προκρίθηκαν 9 προγράμματα σε 8 νησιά των Κυκλάδων και ειδικότερα σε Αμοργό, Άνδρο, Δονούσα, Ίο, Κέα (2 προγράμματα), Μύκονο, Πάρο & Σίκινο. Τα προγράμματα αυτά είναι: **«Άυλη πολιτιστική κληρονομιά Αμοργός-Καταγραφή Παραδόσεων»** της Δημοτικής Κοινωφελούς Επιχείρησης Αμοργού, **«Παραδοσιακές πρακτικές διαχείρισης νερού στον κεντρικό ορεινό όγκο της Άνδρου: δράσεις καταγραφής, διαφύλαξης ερμηνείας & ανάδειξης»** του Ερευνητικού Κέντρου Άνδρου (ΕΚΑ), **«Δημιουργία ιστότοπου (website) για τη φιλοξενία, συντήρηση και ανάδειξη του αρχείου προφορικής ιστορίας Δονούσας»** του Πολιτιστικού Περιβαλλοντικού Συλλόγου Δονούσας ΠΟΣΕΙΔΩΝ, **«Το βλέμμα της νεότητας στις Κυκλάδες»** της Cinemathesis (Ιος), **«Καταγραφή παραδοσιακών οργανοπαιχτών της Κέας για τη διάσωση, διατήρηση και ανάδειξη της παραδοσιακής μουσικής ως άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς»** της Κοινωφελούς Επιχείρησης Δήμου Κέας, **«Ακούστε την ιστορία..»** του Κέντρου Μελέτης και Διάδοσης Μύθων και Παραμυθιών (Κέα), **«Εξιστορώντας και καταγράφοντας την τέχνη της ξερολιθιάς»** της Κοινωφελούς Δημοτικής Επιχείρησης Περιβάλλοντος, Παιδείας και Ανάπτυξης Μυκόνου, **«Αρχαία Λατομεία Πάρου-Ευστάθεια και επισκεψιμότητα υπογείων στοών»** του φορέα ΑΜΚΕ «Πάρκο Αρχαίων Λατομείων Μαρμάρου Πάρου» και **«Μονοπάτια Πολιτισμού στη Σίκινο: Δημιουργία εφαρμογής πλοήγησης και πληροφόρησης»** της Ελληνικής Εταιρείας Περιβάλλοντος και Πολιτισμού.

Η υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών έχει ξεκινήσει και παρακολουθείται μέσα από αναφορές και επισκέψεις στο πεδίο για τη δια ζώσης επιβεβαίωση των εργασιών. Η επόμενη περίοδος χρηματοδότησης καλύπτει το έτος 2024 και αφορά προτάσεις που θα υποβληθούν στο πλαίσιο της δεύτερης πρόσκλησης που απεστάλη στους φορείς τον Σεπτέμβριο. Τα επιλεγμένα προγράμματα θα ανακοινωθούν στις αρχές του νέου έτους.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ CYCLADIC IDENTITY

Ο **πολιτισμός** που συναντά κανείς στους αρχαιολογικούς χώρους και τις ιστορικές δομές, η μοναδική **βιοποικιλότητα** που χαρακτηρίζει την τοπική χλωρίδα και πανίδα και η ξεχωριστή **άυλη πολιτιστική κληρονομιά** που εκδηλώνεται στην καθημερινότητα των κυκλαδικών νησιών, αποτελούν τον συνδετικό ιστό των τοπικών κοινωνιών και δημιουργούν ένα αίσθημα κοινής **ταυτότητας**, της οποίας η διατήρηση, ανάδειξη και μεταβίβαση στις επόμενες γενιές είναι μέγιστης σημασίας. Αυτοί είναι και οι **τρεις βασικοί άξονες** τους οποίους προτεραιοποιεί η πρωτοβουλία **Cycladic Identity**.

Πολιτισμός

Η θέση των Κυκλάδων μεταξύ Ευρώπης και Ασίας διαμόρφωσε καθοριστικά τη φυσική τους εξέλιξη. Οι Κυκλάδες φιλοξένησαν πολιτισμούς και μνημεία όλων των εποχών λειτουργώντας για κάθε περίοδο ως ένα σημαντικό αγκυροβόλι. Σε αυτό το λιτό και σε ορισμένες περιπτώσεις άγονο τοπίο, αναπτύχθηκε κατά την 3η χιλιετία π.Χ. ένας από τους σπουδαιότερους προϊστορικούς πολιτισμούς, ο Κυκλαδικός. Στους βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς χρόνους, οι Κυκλάδες γνώρισαν σημαντική άνθιση με την κατασκευή σημαντικών μνημείων. Προϊστορικοί οικισμοί, μνημεία ιστορικών χρόνων, κάστρα, οχυρά και τείχη όλων των εποχών, βυζαντινές και μεταβυζαντινές εκκλησίες και μοναστηριακά συγκροτήματα, νεοκλασικά κτίρια, ανεμόμυλοι, κρήνες και περιστεριώνες, είναι κάποια από τα στοιχεία που καθιστούν τις Κυκλάδες μοναδικό θησαυρό στην καρδιά του Αιγαίου.

Βιοποικιλότητα

Οι Κυκλάδες είναι ένα ζωντανό εργαστήριο βιοποικιλότητας. Φιλοξενούν ένα εντυπωσιακό εύρος βιοτόπων, μεταξύ των οποίων και προστατευόμενες φυσικές περιοχές Natura 2000. Βιότοποι που ποικίλουν από αμμόδεις παραλίες και βραχώδεις ακτές, φρυγανότοπους, έλη, λιμνοθάλασσες, ελαιώνες και αμπελώνες, μέχρι και λιβάδια Ποσειδωνίας και κοραλλιογενείς ύφαλους. Εδώ συναντάμε έναν μεγάλο αριθμό ειδών χλωρίδας και πανίδας, πολλά εκ των οποίων είναι ενδημικά. Είδη που επιβίωσαν στις αντίξοες συνθήκες του τόπου, αναπτύσσοντας ιδιαίτερες προσαρμογές και επικρατώντας στα οικοσυστήματά τους. Στη σχετικά μικρή έκταση γης που καλύπτουν οι Κυκλάδες, υπάρχουν σήμερα περισσότερα από 2.000 είδη φυτών, εκ των οποίων τουλάχιστον 200 ενδημικά, σπάνια είδη ορνιθοπανίδας, χιλιάδες θαλάσσιοι οργανισμοί ανάμεσα στους οποίους και κάποια από τα σπανιότερα θηλαστικά της Μεσογείου.

Άυλη πολιτιστική κληρονομιά

Τα έθιμα, οι κοινωνικές τελεουργίες, οι παραδοσιακές πρακτικές και οι τέχνες των Κυκλάδων είναι πολύτιμο μέρος της ιστορίας και του πολιτισμού τους και έχουν διαμορφώσει, μέσα στον χρόνο, την ιδιαίτερη ταυτότητά τους. Η άυλη πολιτιστική κληρονομιά των Κυκλάδων περιλαμβάνει ποικίλα στοιχεία που είτε υπάρχουν διάχυτα στη ζωή του τόπου, είτε αποτελούν σημεία αναφοράς στον χρόνο και αφορμή για εορταστικές συναντήσεις, όπως αγροδιατροφικές παραδόσεις, τοπικά προϊόντα, ξεχωριστές καλλιέργειες, ιδιαίτεροι αρχιτεκτονικοί τύποι, παραδοσιακά μουσικά όργανα, κατασκευές και δεξιότητες, πανηγύρια και άλλα.

ΤΑ ΕΝΝΕΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ

1. ΑΜΟΡΓΟΣ

«Άυλη πολιτιστική κληρονομιά Αμοργός-Καταγραφή Παραδόσεων»

Φορέας: Δημοτική Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Αμοργού

Διάρκεια: 1/5/2023-30/4/2024

Μέσα από τη συνεργασία με τοπικούς φορείς, οργανώσεις νέων και γυναικών, υπό τον συντονισμό του ΔΗΚΕΑ, πραγματοποιείται η καταγραφή προφορικών μαρτυριών γηραιών Αμοργινών, με σκοπό να διασωθεί ο πλούτος ιστορίας και παραδόσεων του νησιού.

Ειδικότερα, το πρόγραμμα περιλαμβάνει καταγραφή με σύγχρονα μέσα των μαρτυριών γυναικών και ανδρών στα χωριά Θολάρια, Λαγκαδάς, Ποταμός, Όρμος Αιγιάλης, Κατάπολα, Βρούτση/Καμάρι, Αρκεσίνη, Καλοφανά, Καλοταρίπισσα, στα ακόλουθα πεδία:

- 1) Τέχνες και Πρακτικές: Χτίσιμο πέτρας, καλαθοπλαστική, άνυδρες καλλιέργειες και καπνά, ψημένη ρακή, παραδοσιακά ροφήματα
- 2) Μουσική και χορός:
 - ✓ Παραδοσιακά πανηγύρια
 - ✓ Ύφος και τεχνική μουσικών
 - ✓ Παραδοσιακά όργανα και οι κατασκευαστές τους
- 3) Νοικοκυριό και Κοινωνική Ζωή

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει επίσης καταγραφή και οργάνωση όλων αυτών σε οπτικοακουστικό υλικό, δημιουργία ντοκουμαντέρ και ένταξη προβολών βίντεο μικρού μήκους στον χώρο του Λαογραφικού Μουσείου στη Χώρα της Αμοργού. Σε συνεργασία με: Πολιτιστικό Σύλλογο «Σημωνίδης», Αθλητικό-Ναυτικό-Πολιτιστικό Όμιλο Αμοργού, Πολιτιστικό & Περιβαλλοντολογικό Σύλλογο Θολαριών «Αρχαία Βίγλα»

2. ΑΝΔΡΟΣ

«Παραδοσιακές πρακτικές διαχείρισης νερού στον κεντρικό ορεινό όγκο της Άνδρου: δράσεις καταγραφής, διαφύλαξης ερμηνείας & ανάδειξης»

ΦΟΡΕΑΣ: Ερευνητικό Κέντρο Άνδρου (ΕΚΑ)

Διάρκεια: Μάιος 2023- Απρίλιος 2024

Η αφθονία νερού ξεχωρίζει την Άνδρο από τα λοιπά ξηρά Κυκλαδονήσια. Η διαχείριση των επιφανειακών υδάτων στην Άνδρο αποτελεί μια πατροπαράδοτη τελετουργική διαδικασία, μια εθιμική πρακτική, η οποία φαίνεται να μεταλαμπαδεύεται από γενεά σε γενεά συνδεδεμένη με την ιδιοκτησία. Καταγράφονται, αλλά και ασκούνται έως τις μέρες μας στην Άνδρο τα λεγόμενα δικαιώματα νερού.

Η κλιματική αλλαγή καθιστά το νερό πολυτιμότερο πόρο από ποτέ και τα τελευταία χρόνια οι περιορισμένες βροχοπτώσεις και οι αυξημένες θερμοκρασίες δείχνουν τους σημαντικούς κινδύνους της έλλειψης νερού, με αυξημένες πυρκαγιές, αλλά και τον θάνατο αρκετών ανθεκτικών δένδρων ακόμη και σε ορεινές περιοχές της Άνδρου.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, είναι ζωτικής σημασίας να μελετηθεί, να τεκμηριωθεί και να επικοινωνηθεί δημιουργικά σε ποικίλα κοινά ο υδατικός πλούτος της Άνδρου, πολύτιμος διαχρονικός πόρος, αλλά και οι πατροπαράδοτες πρακτικές διαχείρισης του. Η υλοποίηση της παραπάνω δράσης περιλάβει:

- την επιτόπια έρευνα πεδίου στον κεντρικό ορεινό όγκο, την ψηφιακή καταγραφή όλων των κεντρικών πηγών νερού, ελέγχοντας τις καταγραφές των χαρτών της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού, φωτογραφική τεκμηρίωση, τυπολόγηση των σημείων νερού και ενδεικτική μέτρηση παροχής νερού ανά πηγή

- την ιστορική έρευνα από αρχαικό υλικό και λήψη μαρτυριών για την τεκμηρίωση των πρακτικών διαχείρισης νερού από τους λεγόμενους ποτιστάδες της Άνδρου, συλλέγοντας πληροφορίες από αρχεία των κοινοτήτων κι επιχειρώντας μια

ολοκληρωμένη καταγραφή, αποτύπωση και μελέτη για το σοφό και πολυσχιδές αυτό σύστημα διαχείρισης του υδατικού πλούτου του νησιού

- αξιοποιώντας την ιστορική έρευνα και την έρευνα πεδίου, την σύνταξη και υποβολή φακέλου για εγγραφή της πρακτικής διαχείρισης νερού στην Άνδρο, ως στοιχείο στον Εθνικό Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς

- τη δημιουργία ψηφιακής ξενάγησης αξιοποιώντας τις αρχές της ερμηνείας (heritage interpretation), με στόχο την επικοινωνία του υδατικού πλούτου της Άνδρου και της σημασίας διατήρησής του για τη βιωσιμότητα του νησιού, σε κατοίκους και επισκέπτες, εμπλουτίζοντας ταυτόχρονα το τουριστικό “προϊόν” της Άνδρου.

3. ΔΟΝΟΥΣΑ

«Δημιουργία ιστοτόπου (website) για τη φιλοξενία, συντήρηση και ανάδειξη του αρχείου προφορικής ιστορίας Δονούσας».

Φορέας: Πολιτιστικός Περιβαλλοντικός Σύλλογος Δονούσας ΠΟΣΕΙΔΩΝ

Διάρκεια: Απρίλιος 2023- Μάρτιος 2024

Από το 2007 σε συνεργασία με τη δημιουργική ομάδα Media Dell Arte έχει ξεκινήσει η καταγραφή συνεντεύξεων των γηραιότερων κατοίκων της Δονούσας. Οι συνεντεύξεις αυτές απομαγνητοφωνούνται και αρχειοθετούνται δημιουργώντας το Αρχείο Προφορικής Ιστορίας Δονούσας. Στόχος είναι μέσα από αυτές τις αφηγήσεις να ανασυρθεί η μνήμη των παλαιότερων και να δοθεί μία εικόνα της καθημερινότητας, των βιωμάτων, των μικρών ιστοριών που συνθέτουν αυτόν τον τόπο, όπως τον έζησαν οι ίδιοι οι κάτοικοι.

Με τη χρηματοδότηση του Cycladic Identity θα δημιουργηθεί ένα website, όπου θα ενταχθεί όλο αυτό το υλικό (κείμενο, ήχο, φωτογραφίες, έγγραφα): Ηχογραφημένες αφηγήσεις που θα συνοδεύονται με το απομαγνητοφωνημένο κείμενο και φωτογραφίες των ανθρώπων. Παλιές φωτογραφίες του νησιού και το Κοινοτικό Αρχείο. Όλα ταξινομημένα, ανά ενότητα, κατηγορία, υποκατηγορίες και λέξεις- κλειδιά. Η αρχή θα περιλαμβάνει περίπου 100 ιστορίες, 100 παλιές φωτογραφίες και 100 έγγραφα από το Κοινοτικό Αρχείο.

Παράλληλα θα παρουσιαστεί το γενεαλογικό δέντρο της Δονούσας ξεκινώντας από τους πρώτους κατοίκους του νησιού και φτάνοντας μέχρι το σήμερα. Όλα τα τοπωνύμια θα είναι περασμένα με τρόπο κατανοητό σε έναν χάρτη του νησιού. Θα περιλαμβάνονται χαρακτηριστικές λέξεις της ντοπιολαλιάς των Δονουσιωτών που κάποιες χρησιμοποιούνται ακόμα και τώρα και κάποιες όχι.

Στόχος είναι το website που θα δημιουργηθεί να αποτελέσει μία ψηφιακή Κιβωτό που θα διαφυλάξει όλα τα στοιχεία που συνθέτουν τη Δονουσιώτικη ταυτότητα.

4. ΙΟΣ

«Το βλέμμα της νοεότητας στις Κυκλάδες» (Cycladic Youth Gaze)

Φορέας: Cinemathesis

Διάρκεια: Μάιος 2023- Απρίλιος 2024

Το πρόγραμμα αφορά κινηματογραφικό εκπαιδευτικό εργαστήριο για μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της Ίου. Αποτελεί πρόσκληση στους έφηβους του νησιού να εμπλακούν με τις Καλές Τέχνες, ειδικότερα με την τέχνη του Κινηματογράφου και μέσα

από εξειδικευμένες, οπτικοακουστικές, βιωματικές δραστηριότητες, να γυρίσουν ένα video art μονόλεπτο μονοπλάνο ο καθένας, ώστε να αποκαλύψουν την αθέατη πλευρά του νησιού τους, δημιουργώντας το δικό τους έργο τέχνης, μέσα από ένα «μωσαϊκό» καταγραφών.

Οι δράσεις του προγράμματος περιλαμβάνουν τη θεωρητική και τεχνική κατάρτιση των συμμετεχόντων, την υλοποίηση γυρισμάτων, την επεξεργασία του παραχθέντος υλικού και τελικά την παρουσίαση του έργου σε δημόσιο χώρο. Μέσα από το πρόγραμμα θα γίνει αναζήτηση της σύγχρονης ταυτότητας του νησιού, των τοποσήμων, της ιστορίας του τόπου, της αρχιτεκτονικής του τοπίου, της τέχνης και των διαφορετικών οπτικών της εκτός ακαδημαϊκού πλαισίου.

Η ταινία θα προβάλλεται σε εύκολα προσβάσιμο σημείο του νησιού, ιδανικά ιστορικού ενδιαφέροντος ή σε χώρο πολιτισμού με παράλληλες εκδηλώσεις, ως site specific installation.

5. ΚΕΑ

«Καταγραφή παραδοσιακών οργανοπαιχτών της Κέας για τη διάσωση, διατήρηση και ανάδειξη της παραδοσιακής μουσικής ως άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς»

Φορέας : Κοινωνικής Επιχείρηση Δήμου Κέας

Διάρκεια: 15/3-15/9/2023

Το νησί της Κέας έχει συμβάλει στην παραδοσιακή μουσική της Ελλάδας προσφέροντας εξαιρετικούς οργανοπαίχτες και μουσικούς, οι οποίοι έχουν επηρεαστεί τόσο από την θαλασσινή όσο και από την στεριανή μουσική παράδοση. Το χρηματοδοτούμενο πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί λαμβάνοντας ως προτεραιότητα την καταγραφή των εναπομεινάντων παραδοσιακών δεξιοτεχνών μουσικών της Κέας που έχουν αναπτύξει ένα ιδιαίτερο και πολυμορφικό τρόπο παιχνιδιού, με στόχο αυτό να καταγραφεί, να διασωθεί και να αναδειχθεί.

Το πρόγραμμα προβλέπει την υψηλής πιστότητας καταγραφή, με κινηματογραφήσεις και ηχογραφήσεις υψηλής ποιότητας, για τη δημιουργία δέκα μικρών αυτοτελών ολιγόλεπτων ντοκιμαντέρ των εναπομεινάντων ηλικιωμένων οργανοπαιχτών του νησιού. Στα ντοκιμαντέρ αυτά θα γίνει επίδειξη του δεξιοτεχνικού παιχνιδιού τους, θα ληφθεί προσωπική συνέντευξη και θα καταγραφούν οι τρόποι ερμηνείας συγκεκριμένων τραγουδιών, εξιστόρηση παλαιών ιστοριών από γιορτές και πανηγύρια κλπ. Θα επιδιωχθεί η καταγραφή των οργανοπαιχτών να πραγματοποιηθεί σε χαρακτηριστικά τοπία της Κέας. Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην επιλογή των σημείων καταγραφής έτσι ώστε να αναδεικνύουν ταυτόχρονα την ηχοποικιλότητα και την βιοποικιλότητα του περιβάλλοντος. Η συγκεκριμένη προσέγγιση θα αποτελέσει παρακαταθήκη για την περαιτέρω μελέτη και ανάδειξη των στοιχείων, και ταυτόχρονα θα εγείρει ερωτήματα για την γενικότερη υποβάθμιση του περιβάλλοντος μέσα από τις αρχές της ακουστικής οικολογίας. Τα αυτοτελή ολιγόλεπτα ντοκιμαντέρ, πέρα από τους δεξιοτέχνες μουσικούς, θα αναδείξουν και τη διαφορετικότητα των τοποσήμων μέσα από την ηχοποικιλότητα και τη βιοποικιλότητά τους.

6. ΚΕΑ

«Ακούστε την ιστορία..»

Φορέας: Κέντρο Μελέτης και Διάδοσης Μύθων και Παραμυθιών

Διάρκεια: 1/5/2023-30/4/2024

Το πρόγραμμα απαντά στην ανάγκη να αναγνωρισθεί και να διαδοθεί η άυλη πολιτιστική κληρονομιά της Κέας με ένα σύγχρονο και διασκεδαστικό τρόπο, εύκολο και προσίτο σε μικρούς και μεγάλους, σε συνδυασμό με την ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος, των δομημένων χώρων με γραφικά χαρακτηριστικά και των σημείων πολιτιστικού ενδιαφέροντος.

Η υλοποίηση του χρηματοδοτούμενου προγράμματος περιλαμβάνει την παραγωγή 20 podcasts ιστοριών, με πρωτότυπες μουσικές συνθέσεις, που σχετίζονται με την προφορική παράδοση και τη μυθολογία της Κέας. Τις ιστορίες αυτές θα μπορεί ο κάθε ενδιαφερόμενος να τις ακούσει στο κινητό του ή με οποιοδήποτε άλλο ηλεκτρονικό μέσο, tablet, laptop κ.α. σκανάροντας έναν κωδικό QR ο οποίος θα τον κατευθύνει στον σύνδεσμο της ιστορίας. Τα QR code θα αναρτηθούν σε επιγραφές οι οποίες θα τοποθετηθούν σε εμφανή σημεία σε διάφορους δημόσιους χώρους. Προφορική παράδοση και όμορφα φυσικά τοπία συνδέονται και δένουν αρμονικά μεταξύ τους και η μια πλευρά αναδεικνύει την άλλη. Μνημεία της φύσης και της τοπικής αρχιτεκτονικής συναντούν τα μνημεία του λόγου, τους μύθους και τα παραμύθια του νησιού, μέσα από την τέχνη της αφήγησης, σε μια χρονογραμμή που εξελίσσεται από τα αρχαία χρόνια έως τις μέρες μας.

Τα στάδια υλοποίησης του προγράμματος συνοψίζονται ως εξής:

- Έρευνα, μελέτη, συγγραφή και επιμέλεια κειμένων
- Καλλιτεχνική επιμέλεια, αφήγηση, ηχογράφηση, επεξεργασία ήχου
- Πρωτότυπη μουσική σύνθεση, ενορχήστρωση, ερμηνεία
- Σχεδιασμός, κατασκευή και τοποθέτηση επιγραφών
- Παραγωγή εντύπων πληροφοριών, προβολής και διαφήμισης

7. ΜΥΚΟΝΟΣ

«Εξιstorώντας και καταγράφοντας την τέχνη της ξερολιθιάς»

Φορέας: Κοινωνικής Δημοτική Επιχείρηση Περιβάλλοντος, Παιδείας και Ανάπτυξης

Μυκόνου

Διάρκεια: 1/6/2023-1/6/2024

Οι ξερολιθιές, γνωστές και ως «πεζούλες» δομούνται «εν ξηρώ» και εντοπίζονται στα ζωνικά εδάφη του οικισμού, από την αρχή δημιουργίας του. Εξυπηρετούν την συγκράτηση του νερού και καθορίζουν ιδιοκτησιακά όρια οικοπέδων. Οι ξερολιθιές στη Μύκονο, διατηρούνται στην πλειονότητά τους σε μέτρια κατάσταση καθώς δεν χρησιμοποιούνται συχνά, λόγω της σταδιακής εγκατάλειψης των καλλιεργειών. Αυτή η σταδιακή εγκατάλειψη οδήγησε και στην μειωμένη μεταβίβαση της γνώσης κατασκευής από γενιά σε γενιά.

Η πρόταση αφορά τη δημιουργία μιας ιστοσελίδας, ενός διαδικτυακού ψηφιακού αποθετηρίου με την καταγραφή παλαιών μαστόρων και τεχνικών δόμησης της ξερολιθιάς και ενός «πilotικού» εργαστηρίου ξερολιθιάς, για τη διάσωση και μεταβίβαση στις επόμενες γενιές αυτού του στοιχείου του άυλου πολιτισμού του νησιού.

Κύριος στόχος του χρηματοδοτούμενου προγράμματος είναι να δημιουργήσει μια ανοιχτή και συνεχώς τροφοδοτούμενη ιστοσελίδα καταγραφής των ξερολιθιών και του παραδοσιακού τρόπου δόμησης τους, συνδυάζοντας παλαιότερο αρχαιολογικό υλικό (φωτογραφίες, αρχεία, σκίτσα), αλλά και καταγράφοντας τους εναπομείναντες

μαστόρους (βίντεο, μαγνητοφώνηση). Δευτερευόντως, θα πραγματοποιηθεί η διοργάνωση ενός πιλοτικού "σχολείου ξερολιθιάς" με τη συμμετοχή παραδοσιακών μαστόρων και νέων τεχνητών. Το πρόγραμμα υλοποιείται σε συνεργασία με το Σπουδαστήριο Πολυεδομικών Ερευνών του ΕΜΠ, και ακολουθεί τα παρακάτω στάδια υλοποίησης:

1. Αναζήτηση και επιλογή παλαιών Μυκονιατών μαστόρων που μπορούν να συνδράμουν με τη γνώση τους για τους παραδοσιακούς τρόπους δόμησης της ξερολιθιάς
2. Οργάνωση μιας σειράς συνεντεύξεων ώστε να καταγραφεί η εμπειρία τους, η συσσωρευμένη γνώση τους, κλπ.
3. Συστηματική ηχογράφηση / βιντεοσκόπηση από επιστήμονες του πολιτισμού και της αρχιτεκτονικής καθώς και βιντεοσκόπηση των τεχνικών και του τρόπου δόμησης
4. Αποδελτίωση και επεξεργασία του παραπάνω υλικού και εξαγωγή κάποιων συμπερασμάτων.
5. Επιλογή και παρουσίαση ενδεικτικών αξιολογών περιπτώσεων ξερολιθιών που παρουσιάζουν ενδιαφέρον.
6. Έρευνα και σταχυολόγηση πηγών σχετικών με το θέμα των ξερολιθιών, καλών πρακτικών, κλπ.
7. Δημιουργία μιας ιστοσελίδας και τροφοδότησή της με όλο το παραπάνω υλικό.
8. Διοργάνωση ενός πιλοτικού «σχολείου ξερολιθιάς» με τη συμμετοχή παραδοσιακών μαστόρων και νέων τεχνητών, καθώς και δημόσια παρουσίαση του όλου έργου.

8. ΠΑΡΟΣ

«Αρχαία Λατομεία Πάρου- Ευστάθεια και επισκεψιμότητα υπογείων στοών»

Φορέας: Πάρκο Αρχαίων Λατομείων Μαρμάρου Πάρου ΑΜΚΕ

Διάρκεια: 15 εβδομάδες

Τα Αρχαία Λατομεία μαρμάρου της Πάρου στο Μαράθι, και ειδικότερα τα μνημεία των υπογείων στοών εξόρυξης (λατομεία Νυμφών και Πανός), αποτελούν το επίκεντρο μιας πολιτιστικής κληρονομιάς παγκόσμιας σημασίας. Τα Αρχαία Λατομεία λειτούργησαν από τον 7ο π.Χ. αιώνα και μετά. Στο διάστημα αυτό γινόταν εκεί η εξόρυξη του περίφημου παριανού μαρμάρου, της λεγόμενης Παρίας Λίθου, το οποίο χρησιμοποιήθηκε ευρύτατα στην αρχιτεκτονική και τη γλυπτική.

Τα υπόγεια λατομεία Νυμφών και Πανός διατηρούνται μέχρι σήμερα σε καλή κατάσταση και ήταν μέχρι πρόσφατα επισκέψιμα σε ένα κατά τα λοιπά μη οργανωμένο αρχαιολογικό χώρο, η εμφάνιση όμως προβλημάτων ευστάθειας στη βραχώμαζα οδήγησε την αρμόδια ΕΦΑΚΥΚ στην περίφραξη της περιοχής και την απαγόρευση της εισόδου σε αυτό για λόγους ασφαλείας των επισκεπτών.

Η χρηματοδότηση του Cycladic Identity αφορά την υλοποίηση του πρώτου σταδίου σειράς μελετών και παρεμβάσεων στα Αρχαία Λατομεία, που στόχο έχουν την προστασία και ανάδειξή τους και την επαναφορά της πρόσβασης επισκεπτών σε αυτά. Πιο συγκεκριμένα στο πλαίσιο του χρηματοδοτούμενου προγράμματος θα υλοποιηθούν:

1. Αυτοψία από εξειδικευμένο γεωτεχνικό μηχανικό για την αξιολόγηση κατά προτεραιότητα των σημείων αυξημένου κινδύνου αστοχίας.
2. Ανάλυση και αξιολόγηση των χαρακτηριστικών στα επίμαχα σημεία για τον προσδιορισμό των θέσεων όπου ενδεχομένως απαιτούνται άμεσες σωστικές επεμβάσεις.
3. Σύνταξη της μελέτης του προγράμματος της ενόργανης παρακολούθησης. Θα εντοπιστούν οι θέσεις στις οποίες θα προταθεί η εγκατάσταση των οργάνων καταγραφής επιταχύνσεων και μετακινήσεων ώστε να παρακολουθείται η μακροχρόνια

συμπεριφορά της βραχώμαζας και να ελέγχεται η άσκηση στην περιοχή ανθρωπογενών δραστηριοτήτων που πιθανόν να επηρεάζουν την ευστάθειά της.

Οι παραπάνω δράσεις εκτελούνται υπό τη γενική εποπτεία της Εφορείας Κυκλάδων από ομάδα επιστημόνων με επικεφαλής τον Δρ Πολιτικό (Γεωτεχνικό) Μηχανικό κ. Δημ. Εγγλέζο και συνεργάτες του, τους κ. Αθ. Κοντιζά και Εμμ. Τζαννιδάκη, Πολιτικούς Μηχανικούς, και τον κ. Αν. Γοντζέ, Γεωλόγο.

9. ΣΙΚΙΝΟΣ

«Μονοπάτια Πολιτισμού στην Σίκινο: Δημιουργία εφαρμογής πλοήγησης και πληροφόρησης»

Φορέας: Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, (ΕΛΛΕΤ)

Διάρκεια: 15 Μαΐου 2023- 15 Μαΐου 2024

Τα δίκτυα μονοπατιών στα νησιά των Κυκλάδων αποτελούν μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς και ιδιαίτερης φυσιογνωμίας του τόπου. Τα μονοπάτια διαμορφώθηκαν με μόχθο και καλαισθησία από τους κατοίκους τους μέσα στους αιώνες.

Στόχος του χρηματοδοτούμενου προγράμματος είναι η δημιουργία εφαρμογής «Μονοπάτια Πολιτισμού Σίκινος / Sikinós paths»

Το δίκτυο των μονοπατιών στη Σίκινο υλοποιήθηκε από το πρόγραμμα “Μονοπάτια Πολιτισμού” και το πρόγραμμα “Αειφόρο Αιγαίο” της ΕΛΛΕΤ, το 2011. Περιλαμβάνει 7 σηματοδοτημένες διαδρομές μήκους από 1,4 έως 14,3km, με συνολικό ανάπτυγμα 56km, που καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος του νησιού και περιλαμβάνουν τα σημαντικότερα σημεία ενδιαφέροντος.

Η δημιουργία της εφαρμογής “Sikinós paths” έχει τους εξής στόχους:

- Να διευκολύνει την κίνηση των πεζοπόρων στο πεδίο, σε συνδυασμό με την σηματοδότηση
- Να αποτελέσει ένα στοιχείο πρόσθετης ασφάλειας
- Να κάνει γνωστή την Σίκινο και τις πεζοπορικές διαδρομές της, καθώς θα είναι δίγλωσση

Για τη διευκόλυνση και μεγιστοποίηση της πρόσβασης στην εφαρμογή, θα επικαιροποιηθούν οι βασικές πινακίδες του δικτύου μονοπατιών στη Σίκινο, ώστε να περιλαμβάνουν το QR code που οδηγεί στην εφαρμογή.

Τέλος, η εφαρμογή θα διατίθεται δωρεάν εξασφαλίζοντας πρόσβαση σε μεγαλύτερο κοινό καθώς και προώθηση του νησιού.

Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης

Νεοφύτου Δούκα 4
106 74, Αθήνα
Τ.: (+30) 210 7228321-3

www.cycladicidentity.gr

Instagram: @cycladic_identity

Facebook: @CycladicIdentity

LinkedIn: Cycladic Identity

**Για περισσότερες πληροφορίες: Λήδα Καρανικολού, Υπεύθυνη Επικοινωνίας και Προβολής
Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, 210 7228321 (εσωτ. 114)**

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ

EUROIFE FFH
A COFFEY COMPANY

QUALCO
FOUNDATION

Raycap

SEVEN
INTERNATIONAL

EMILIA
BECHRAKIS-
SERHANT

KATHERINE
EMBRICOS

ΚΑΛΥΩ
ΝΟΜΙΚΟΥ

ΒΑΣΙΛΗΣ
ΠΑΤΕΡΑΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ
ΧΑΝΔΡΗΣ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

 Blue Star Ferries

BLUE
UPS
LEP
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΙ
ΑΝΑΛΥΤΕΣ ΚΑΙ
ΑΣΦΑΛΙΣΗ

ALTAXIS
CONSULTING